№ 3 (27), 2013 р.

ЛІСИ Чернігівщини

Часопис Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства

З міцного коріння

стор. 16

15 вересня – День працівника лісу

Шановні працівники лісового господарства України, колеги!

Від щирого серця вітаю Вас з нашим професійним святом – Днем працівника лісу!

Я глибоко переконаний, що це свято не лише для багатотисячного колективу лісівників України,

а й для кожного, хто з любов'ю і повагою ставиться до лісу.

Лісова галузь України – це фахівці високої кваліфікації, віддані своїй справі люди, які сумлінно виконують свій обов'язок.

Руками лісівників щороку створюються сотні тисяч гектарів нових насаджень, тим самим підвищується екологічний, ресурсний, економічний та соціальний потенціал «зеленого багатства» України.

Щодня кожен з Вас цілеспрямовано працює над виконанням планів лісогосподарських заходів по догляду за лісами, охороні їх від пожеж, незаконних рубок, браконьєрського полювання тощо.

Адже наше спільне завдання і обов'язок – це не тільки зберігати наше надбання, наше лісове багатство для нащадків, а й примножувати його.

Прийміть, дорогі колеги, слова щирої вдячності за самовіддану працю.

Від душі бажаю Вам доброго здоров'я, благополуччя, успіхів, наснаги! Божої Благодаті Вам та Вашим рідним.

З повагою,
Голова Держлісагентства України Віктор СІВЕЦЬ

Дорогі колеги-лісівники, ветерани лісової галузі, вихованці учнівських лісництв!

Сердечно вітаю вас зі святом — Днем працівника лісу!

Найважливіше у нашій професії — відданість обраній справі. Лісові будні вимагають, щоб у спеку й морози, дощі й снігові заметілі ми були завжди на «посту». Робоче місце кожного лісівника — це «зелений цех», в якому турботливо доглядаються й охороняються лісові насадження.

Лісове господарство — особлива сфера, в першу чергу тому, що розраховане на перспективу. Створює ліси одне покоління, а користуються — наступні. Між лісівничими поколіннями існує міцний зв'язок, глибоке коріння, передаються кращі традиції і багатий набутий досвід.

Підростає й хороше поповнення в учнівських лісництвах. Із завзяттям і відповідальністю створюються нові ліси на Чернігівщині у весняну й осінню пору: пліч-о-пліч працюють ветерани галузі, юні природолюби, представники влади і громадськості.

Найвагоміше у будь-якій справі — рухатися вперед, працювати на майбутнє. Якщо ми присвятили своє життя служінню лісу, то потрібно йти цим шляхом чесно, добросовісно і впевнено.

А лісівники Сіверщини повинні трудитися так, щоб нащадки, дивлячись на величні лісові масиви краю, пишалися тими людьми, які їх виростили

За вісім місяців нинішнього року всі державні лісогосподарські підприємства виконали взяті зобов'язання.

Шановні колеги!

Висловлюю вам щиру подяку за самовіддану працю і бажаю нових професійних досягнень на користь лісів Чернігівщини.

Зичу вам міцного здоров'я, щастя, миру й благополуччя, невичерпної енергії та оптимізму!

Валерій ЛОЗИЦЬКИЙ,
начальник Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства

Добрі діла «записуються» на небесах...

На святій Чернігово-Сіверській землі протягом двох останніх десятиліть воскресли з руїн сотні храмів і десятки монастирів. Люди тягнуться душею до своїх витоків. А духовною подякою своєму отчому краю і вірі православній стала їх матеріальна підтримка у відродженні православних святинь.

Чернігівські лісівники доклали немало зусиль, щоб ожили благословенні місця рідної землі.

Допомагає Новгород-Сіверському Спасо-Преображенському чоловічому монастирю і сприяє розбудові церков району Новгород-Сіверський держлісгосп. Свого часу його директора Миколу Заська одним з перших на Україні було нагороджено орденом Преподобного Нестора-літописця.

Неодноразово Чернігівською єпархією відзначався Леонід Стахорський, директор державного підприємства «Борзнянське лісове господарство». Свято-Миколаївський Крупицький Батуринський жіночий монастир та храми Борзнянщини відчувають надійну підтримку місцевих лісівників.

У відродженні старовинного Свято-Миколаївського Пустинно-Рихлівського чоловічого монастиря, що на Коропщині, бере участь Холминський держлісгосп (директор Олександр Демченко).

Ніжинське, Остерське, Семенівське та Прилуцьке державні лісогосподарські підприємства допомагають у реставрації та побудові православних храмів у своїх районах.

Відновленню святинь древнього Любеча посприяли не лише працівники Добрянського держлісгоспу (директор Іван Горохівський), а й лісівники всієї області.

До жовтня буде освячено капличку (на той час завершиться її будівництво) на кордоні Краснянського лісництва на гомінкому шляху Київ-Чернігів.

Капличка (від сіверських лісівників) зустрічатиме гостей і туристів, які відвідуватимуть Чернігівщину.

У літні дні урочистих торжеств з нагоди 1025-річчя хрещення Русі архієпископ Чернігівський і Новгород-Сіверський Амвросій нагородив грамотою до Почесного знака «Преподобний Лаврентій Чернігівський» начальника Чернігівського ОУЛМГ Валерія Лозицького — «за усердные труды во славу Украинской православной церкви Черниговской епархии».

Православна віра зміцнюється добрими діяннями, милосердям і благодійністю…

ЛІСИ Чернігівщини

Часопис Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, обласного товариства лісівників

№ 3 (27), 2013 р.

У номері:

1025-річчя хрещення Русі
Добрі діла «записуються» на небесах... 1
Лісова галузь Чернігівщини у І півріччі 2013 р.
Перехідний кубок — у холминських лісівників 2
З доповіді начальника Чернігівського ОУЛМГ Валерія Лозицького «Про підсумки фінансово-господарської діяльності державних лісогосподарських підприємств за І півріччя 2013 року» 2-4
Виїзна нарада
Добрянські ліси і радо зустрінуть, нагодують і зігріють 4-5
З робочим візитом
Керівник лісової галузі України — у лісівників Сіверського краю 6-7
З офіційних джерел
Державне агентство лісових ресурсів України визнали ефективним управлінцем 7
У трудових колективах
Борзнянський держлісгосп: роки і люди 8-9
Охорона праці
Приклад «галузевого акценту» 9
На колегії Чернігівського ОУЛМГ
Корисні властивості лісу ...і наповнення бюджету 10-11
Моє лісництво
«Паспорт» і кордон 11
З історії лісів Чернігівщини
Живуть і працюють для століть 12-13
Наш сучасник
Я – лісівник 13
На спортивних майданчиках
Юніорська команда не підвела 14-15
Моє лісництво
«Раніше було гарно у нас, а у чернігівців краще зараз...» 15
Обрані професією
З міцного коріння 16
Мисливський сезон-2013
Чи повернуться качки до своїх гнізд?! 17
Переможці конкурсу «Людина та ліс»
Якщо лісу не допомагати, він буде силу і красу втрачати 18-19
Професія і захоплення
«Я вірю в благодатну силу рідної природи...» 20
Лісова гостя
Кіра і Катя з Добрянки 20
Поліський самітник
Притулок для чорного лелеки 21
Виставки
З «Барвистої України» — з дипломом 22
Сигналізує рейдова
...На Івана Купала 22
Надзвичайна ситуація
Свиняча «чума» уже біля українського кордону 23
Ліс очима дітей
Земля... наша Земля... Яка ж вона? Дорога... Рідна... Єдина... 24
Слов'янське братерство
У дружби немає кордонів

Видали: Чернігівське обласне управління лісового та мисливського господарства, обласне товариство лісівників
Шеф-редактор — Юрій Пономаренко,
відповідальний за випуск — Микола Тищенко,
Адреса редакції:
м. Чернігів, вул. Молодчого, 18.
www. chernigivlis.com.ua

Віддруковано ТОВ «Домінант»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК №3992 від 25.02.2011 р.
E-mail: dominant@ukr.net
Наклад 1100 прим.

Перехідний кубок — у холминських лісівників

19 липня відбулася розширена колегія Чернігівського ОУЛМГ, на якій ішлося про фінансово-господарську діяльність підприємств Чернігівського ОУЛМГ за І півріччя поточного року та підбивалися підсумки обласного змагання серед колективів державних лісогосподарських підприємств за цей період.

У заході взяли участь директори та голови профспілкових комітетів держлісгоспів.

Валерій Лозицький, начальник Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, у своїй доповіді проаналізував роботу сіверських лісівників за шість місяців. В обговоренні виступили: директор ДП «Добрянське ЛГ» Іван Горохівський, директор ДП «Прилуцьке ЛГ» Андрій Данько, директор ДП «Чернігівське ЛГ» Сергій Мотрич, а також голови профспілкових комітетів Петро Устименко з ДП «Корюківське лісове господарство» та Віталій Сідько з ДП «Новгород-Сіверське ЛГ». У засіданні колегії взяв участь і подякував чернігівським лісівникам за їхню плідну роботу заступник голови Чернігівської ОДА Олександр Шанойло.

На підставі умов змагання серед колективів держлісгоспів, затверджених постановою колегії Чернігівського ОУЛМГ та президією обкому профспілки працівників лісового господарства, переможцями в обласному змаганні за перше півріччя визнано: колектив Холминського державного лісогосподарського підприємства (директор Олександр Демченко) — І місце; колектив Остерського державного лісогосподарського підприємства (директор Юрій Кравчук) — ІІ місце, колектив Добрянського державного лісогосподарського підприємства (директор Іван Горохівський) — ІІІ місце.

Під гучні оплески колег переможців привітали Валерій Лозицький та заступник голови Чернігівської ОДА Олександр Шанойло і вручили колективам заслужені нагороди. Олександр Демченко, представляючи лісівників Корюківщини, отримав перехідний кубок.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

З ДОПОВІДІ НАЧАЛЬНИКА ЧЕРНІГІВСЬКОГО ОУЛМГ ВАЛЕРІЯ ЛОЗИЦЬКОГО «ПРО ПІДСУМКИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА І ПІВРІЧЧЯ 2013 РОКУ»

Підбиваючи підсумки роботи Чернігівського ОУЛМГ за І півріччя 2013 року, слід зазначити, що звітний період був досить напружений. Незважаючи на важкі економічні умови, ми виконали заплановані лісогосподарські заходи й забезпечили зростання виробництва та реалізації продукції. Продуктивність праці зросла на 10,8%. І реальні грошові доходи штатних працівників теж зросли на 10,2%, або — на 90 грн., та становлять 2872 грн., що вище, ніж середня зарплата по області — 2537. Всі лісогосподарські підприємства виконали затверджені показники зі сплати податків, зборів, обов'язкових платежів до бюджетів та єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду в сумі 20948,8 тис. грн.

Лісівники Чернігівщини створили лісові культури на площі 1948,0 га (120% піврічного завдання та 101% до річного), в тому числі захисних лісових насаджень 218,6 га (112% піврічного завдання та 109% до річного).

Створено 17,3 га плантацій швидкоростучих лісових порід, що становить 115% річного завдання. Виконано план по догляду за лісовими культурами на землях лісового фонду на 123%.

Посів розсадників виконано на 100% (15,27 га), в тому числі хвойних порід посіяно на площі 10,47 га, листяних — 4,51 га, чагарникових — 0,29 га.

Планується виростити садивний матеріал із закритою кореневою системою в кількості 125 тис. шт. різних порід (дуб звичайний, сосна звичайна, сосна кримська, модрина, дугласія та інші).

В підприємствах управління налічується 98 розсадників, а також 56 теплиць, 169 коробів, де щорічно вирощується близько 25 млн. шт. стандартного садивного матеріалу. Асортимент з кожним роком збільшується.

Враховуючи посушливі періоди року, підприємства збільшують вирощування саджанців в контрольованому середовищі, яких у 2012 році було вирощено 3,1 млн шт.

Другий рік поспіль підприємства почали інтенсивно займатися вирощуванням декоративного та садивного матеріалу для реалізації населенню,

підприємствам, а також для озеленення сіл та міст. Цієї весни лісівники активно долучилися до озеленення об'єктів соціальної сфери Чернігівщини.

Садивного матеріалу реалізували на суму 175,3 тис. грн. Цієї осені держлісгоспи запланували реалізувати ще на суму 145,5 тис. грн., а в 2014 — більше, ніж на 300 тис. грн. Садивний матеріал лісівники продають на пунктах реалізації, а також у спеціалізованій мережі крамниць — «Лісовичок».

У лютому 2013 року за участю спеціалістів Чернігівського ОУЛМГ було проведено облік мисливських тварин в усіх мисливських господарствах області. Чисельність їх стабільна, по деяких видах спостерігається ріст кількості. У зимовий період проводилось розчищення доріг від снігу між населеними пунктами.

Відповідно до затверджених лімітів на заготівлю другорядних лісових матеріалів, підприємствами управління заготовлено 570,62 тонни березового соку на суму 307,0 тис. грн. Могли б заготовити й більше, але попит на цілющий сік дуже низький. А нинішнього літа вперше зібрано та перероблено 2352 кг ягід чорниці та отримано 5600 банок варення. Наразі лісівники заготовляють лікарську сировину для фармацевтів та зариблюють лісові водойми.

Все більшої популярності серед туристів набирає екологічний туризм у ДП «Добрянське лісове господарство».

За шість місяців поточного року підприємствами управління було заготовлено деревини від усіх видів рубок в обсязі 427,5 тис. куб. м. Лісгоспами було направлено на переробку 57,2 тис. куб. м деревини. Випуск товарної продукції у підприємствах управління на рівні минулого року і становить 512,3 грн/куб. м.

Капітальні інвестиції у підприємствах Чернігівського ОУЛМГ становлять 7002,8 тис. грн.

Влітку, у спекотні дні, спостереження за лісами ведеться за допомогою і авіаційного та наземного патрулювання, і 19-ти телевізійних систем спостереження. Планується встановити ще 4. Проводиться рейдова робота з попередження лісових пожеж. Спеціальні «рейдові» автомобілі обладнані системами GPS.

У 2012 році зменшилося споживання природного газу для опалення на 12,8 тис. куб. м. Остерський та Прилуцький держлісгоспи повністю відмовилися від газового опалення і перейшли на опалення дровами та відходами переробки. Добрянський, Корюківський і Ніжинський держлісгоспи цьогоріч придбали верстати-дроворуби. У селах цих районів проживає чимало людей похилого віку, яких лісівники охоче забезпечать паливом на зиму. До зменшення споживання енергоресурсів спонукало встановлення у минулому році Городнянським, Добрянським, Семенівським та Чернігівським лісгоспами систем відеоспостереження за лісовими масивами (зекономили до 50% коштів, які були витрачені у 2011 році).

Однією зі складових зменшення витрат енергоресурсів є будівництво доріг лісогосподарського призначення. У 2012 році збудовано 27,9 км доріг з твердим покриттям та 42,1 км земляного полотна. Із завданням впоралися всі лісгоспи. Будівництво лісових доріг залишається одним із пріоритетних у нинішньому році. Мінімальне завдання на будівництво за власні кошти мережі лісових доріг на нинішній рік становить 34,6 км доріг з твердим покриттям та 60 км земляного полотна.

На даний час у лісогосподарських підприємствах Чернігівського ОУЛМГ створено та діє 17 учнівських лісництв, у яких навчається 263 учні. До кінця року планується відкрити ще 4.

Одним із найбільш важливих заходів, спрямованих на інформування громадськості про роботу лісового господарства, висвітлення особливостей відновлення та створення нових лісів, вихо-

Продовження на стор. 4

Закінчення. Поч. на стор. 2-3

вання у населення екологічної свідомості, є щорічна акція «Майбутнє лісу у твоїх руках!», у якій цьогоріч взяли участь міністр соціальної політики України Наталія Королевська, голова Чернігівської ОДА Володимир Хоменко, голова Чернігівської обласної ради Анатолій Мельник та їхні заступники. Крім посадки дерев та чагарників, проводилися культурно-пізнавальні заходи, ознайомлення з діяльністю лісогосподарських підприємств, а також конкурс на кращий малюнок та твір за темою «Людина та ліс». Нагородження переможців обласного конкурсу проводилося на екологічній стежці в ДП «Добрянське лісове господарство». Підприємства управління постійно надають допомогу у відродженні пам'ятних місць Чернігівщини. ДП «Корюківське лісове господарство» та Холминський держлісгосп брали активну участь в облаштуванні Меморіального комплексу пам'яті загиблих жителів Корюківки від фашистських загарбників. Лісівниками Чернігівщини проведено благоустрій та озеленення пам'ятника воїнам, які загинули при форсуванні Дніпра, що знаходиться у селі Миси Ріпкинського району. Також ми взяли участь у підготовці святкування Міжнародного молодіжного фестивалю «Дружба-2013», який пройшов у Сеньківці Городнянського району. Приємно зазначити, що повсякденна і нелегка праця лісівників Сіверського краю, їхній внесок у примноження лісових багатств нашого регіону знаходить підтримку, розуміння і заохочення на нові здобутки на всіх щаблях влади нашої держави — від районної до центральної.

Добрянські ліси і радо зустрінуть, нагодують і зігріють

Буяє літо, завершується друга декада червня. В цей час на базі ДП «Добрянське лісове господарство» відбулася нарада, метою якої стало ознайомлення її учасників з досвідом роботи підприємства та кращими його набутками.

Варто підкреслити, що такі заходи проходитимуть у кожному держлісгоспі області.

Біля садиби Ріпкинського лісництва гостей зустрічали директор ДП «Добрянське лісове господарство» Іван Горохівський та лісничий Олександр Зогий. Всім сподобалося озеленення території.

Після цього ми переїхали у 97-й квартал і оглянули лісові культури, створені нинішньої весни. Деревця висаджувалися на честь 70-річчя визволення Чернігівщини від німецько-фашистських загарбників. До громадськості Ріпкинщини тоді приєдналися керівники регіону та району і міністр соціальної політики Наталія Королевська.

Слід зазначити, що протягом всієї поїздки Ріпкинщиною пояснення колегам надавали головний лісничий держлісгоспу Денис Землянко та перший заступник начальника облуправління Юрій Пономаренко.

У 84-ому кварталі всіх зацікавило природне поновлення сосни звичайної на березовому зрубі. А у 82-ому учасники заходу ознайомилися, як прижилися лісові культури, створені два роки й рік тому. (У 2011 році тут відбулося головне дійство акції «Майбутнє лісу у твоїх руках!», присвяченої Міжнародному року лісів.)

Зупинка на рекреаційному пункті «Дякова гора» додала всім гарного настрою: ошатний, оновлений нинішньою весною, він привітно зустрічає туристів. Далі наш маршрут пролягав до села Ловинь, де починається дорога лісогосподарського призначення протяжністю 4,5 км. Вона збудована із земляного полотна.

У Олешнянському лісництві учасники наради побували на експериментальній ділянці, на якій у 2011 році були створені лісові культури посівом (0,8 га) та висаджуванням (0,8 га). У тому ж 75-ому кварталі ми оглянули осінні посадки 2012 року. Всі дійшли єдиного висновку: потрібно експериментувати у кожному держлісгоспі.

Начальник Чернігівського ОУЛМГ Валерій Лозицький наголосив, що цьогорічна весна була короткою, волога трималася всього 6 днів, тому осінній посадці дерев приділятиметься велика увага.

У Олександрівському лісництві учасників наради цікавила при-

живлюваність лісокультур, створених у 2011-2012 рр., та їх природне поновлення. Далі наш маршрут пролягав у Добрянське лісництво (87-й кв.), де пройшли поступові рубки 2007 року. У цьому ж кварталі ми ознайомилися з лісовими культурами нинішнього року, які були створені технічним посівом.

Згодом заїхали в Олександрівське лісництво, побували на його садибі і попрямували до природного комплексу «Голубі озера». Тут облаштовується місце для відпочинку «Березовий гай»: вже споруджено перший будиночок, зводиться другий (їх всього буде 5). Директор держлісгоспу Іван Горохівський виступав у ролі гіда і розповідав про майбутнє цього туристичного куточка.

День був сонячний, природа мальовничою і юшка, зварена знаним кухарем з Добрянки Сергієм Коноваленком, дуже смачною. Ще й виїзна торгівля працювала. Гості казали Сергієві щире спасибі, а начальник облуправління Валерій Лозицький привітав його від імені всіх учасників наради з днем народження.

Потім всі вирушили до дорожньо-будівельного комплексу, який прибув до добрянців з Городні. Під самісіньким селищем йшло будівництво дороги. Отож зручно буде добиратися з села Ловинь до Добрянки. Головний інженер підприємства В'ячеслав Киченок розповідав, що 1 км шляху обійшовся б у 60 тис. грн., якби держлісгосп залучив до роботи працівників будівельних організацій. Зате завдяки дорожньо-будівельному комплексу вартість цього кілометра удвічі дешевша — 30 тис. грн. А Валерій Лозицький наголосив, що за такий подарунок чернігівським лісівникам треба дякувати Державному агентству лісових ресурсів України і особисто його голові Віктору Сівцю. Він, до речі, започаткував цю дорогу.

На завершення маршруту його учасники переїхали до адмінбудинку Добрянського держлісгоспу і ознайомилися з роботою дровокольного верстата на нижньому складі.

Підбиття підсумків заходу відбулося в актовому залі підприємства. Слово взяв начальник облуправління Валерій Лозицький і повідомив присутнім про нараду, яку напередодні провів віце-прем'єр-міністр України Олександр Вілкул. Її тема — охорона лісів у пожежонебезпечний період. Висновок такий: лісівникам потрібно діяти спільно з працівниками МНС та міліцією, проводити спільні рейди, патрулювання. Чергування — цілодобове.

Валерій Григорович говорив про ягідний сезон та заготівлю лікарської сировини. Можливо, в цьому році не вдастя багато заготовити, але початок вже зроблено, попит вивчатиметься. Адже гриби, ягоди і лікарська сировина приноситимуть додаткові кошти підприємствам, надходитимуть гроші й від рекреації. Як приклад, рекреаційні кошти від «Голубих озер».

Валерій Лозицький також звернув увагу на стан проведення електронного обліку деревини.

Ще одне важливе питання хвилювало присутніх: реалізація дров населенню. Конче необхідна тісна співпраця лісівників з місцевими громадами й сільськими радами, тоді можна очікувати хороший результат.

На підсумковому засіданні мова йшла і про військові ліси, а саме Краснянську дачу (її площа — 4 тис.330 га), яка найближчим часом передаватиметься Чернігівському ОУЛМГ. Це — «перша ластівка», коли військові «здаються».

Учасники наради «поставили крапку» в її роботі у міні-дендропарку Ново-Яриловицького лісництва.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Керівник лісової галузі України — у лісівників Сіверського краю

Голова державного агентства лісових ресурсів України Віктор Сівець 8 серпня перебував на Чернігівщині.

На межі області його зустрічали начальник Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства Валерій Лозицький та перший заступник, головний лісничий Юрій Пономаренко, інші представники лісівничої галузі Сіверщини.

Віктор Миколайович відвідав ДП «Остерське лісове господарство» (директор Юрій Кравчук), в якому ознайомився з роботою лісопромислового комплексу. Йому сподобався раціоналізаторський пристрій на електрокарі, який дуже швидко завантажує ліскругляк у контейнери. Ця продукція готується на експорт.

Віктор Сівець зазначив, що на наступному засіданні колегії Держкомлісагенства України він розповість про досвід остерських лісівників, аби запровадити його повсюдно.

Наступна зупинка — Горбачівське лісництво. Його мальовнича садиба радує зір будь-якої пори року. Гості оглянули лісові культури, проїхавши до них новозбудованою лісовою дорогою. Хороше враження на Віктора Миколайовича справили і розсадник лісництва, і дендропарк (створений нинішнього року), і пожежно-хімічна станція.

Багатьох сіверян та туристів, які проїздить трасою Київ-Чернігів, приваблює торгівельний пункт «Лісовичок». У червні-липні тут продавалися чорниці, тепер можна придбати свіжий мед у баночках. І доглянутий рекреаційний пункт — завжди до послуг всіх, хто мчить швидким путівцем.

Віктор Сівець побував у старовинному урочищі «Рим», що в Козелецькому лісництві, до якого веде новозбудована (цьогорічна) дорога. Всі мали змогу оцінити її якість.

Відвідини Ніжинського державного лісогосподарського під-

приємства (директор Юрій Болоховець) теж були досить насиченими. Так, у Іржавському лісництві Віктор Миколайович оглянув його садибу та декоративний розсадник 2013 року. До Бобровицького нижнього складу добиралися лісовим масивом — лісовою дорогою, збудованою в попередні роки. Її стан не викликає жодних нарікань.

Ознайомившись з роботою нижнього складу, Віктор Сівець зацікавився роботою верстата-дроворуба. За допомогою цього механізму вже заготовлено багато дров. Віктор Миколайович упевнено сказав, що до морозів дрова розійдуться: всім бажаючим вистачить.

У Кобижчанському лісництві на Віктора Сівця гарні враження справили просторі, тематично (з вигадкою) оформлені класи учнівського лісництва.

Голова Державного агентства лісових ресурсів України не міг обминути й нову лісову дорогу, на якій працює дорожньо-будівельний комплекс, що прибув з Городні. Між іншим, цей потужний сучасний комплекс торік Держкомлісагентство вручило Чернігівському управлінню лісового та мисливського господарства. І він уже встиг зарекомендувати себе як надійний помічник.

Новозбудовану дорогу (5,5 км — з твердим покриттям) буде відкрито восени — до Дня працівника лісу. А також буде збудовано 4 км земляного полотна для облаштування «дорожнім одягом».

Далі маршрут Віктора Сівця пролягав у Борзнянський держлісгосп.

Віктор Миколайович побував на лісопромисловому комплексі підприємства та в теплицях Батуринського лісництва.

Під час поїздки голови державного агентства лісових ресурсів України Віктора Сівця Сіверським краєм в ролі досвідченого гіда виступав начальник облуправління Валерій Лозицький, йому допомагали директори держлісгоспів.

Остання зупинка маршруту — на кордоні Чернігівської і Сумської областей.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

З офіційних джерел

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ ВИЗНАЛИ ЕФЕКТИВНИМ УПРАВЛІНЦЕМ

3622 українські держкомпанії показали збиток майже в $ 1,5 млрд. за підсумками 2012 року. Тоді, як у 2011 році вони закінчили рік з прибутком близько $ 1125000000, пише газета «Капітал».

Роботу держкомпаній аналізувало Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Найбільший мінус показав «Нафтогаз-України» — мінус $ 1,3 млрд. (у позаминулому році — прибуток $ 0980000000). Але навіть без урахування «Нафтогазу» картина гнітюча: держкомпанії різко погіршили свої фінансові показники.

48 з 86 органів державної влади виявилися нікудишніми управлінцями. У тому числі 11 — з 27 регіональних адміністрацій (Крим потрапив до «чорного списку»). Добре керували держкомпаніями тільки Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство закордонних справ, Міністерство інфраструктури, Міністерство соціальної політики і Міністерство фінансів.

Також ефективними управлінцями Міністерство економічного розвитку і торгівлі назвало Державне агентство лісових ресурсів України, Пенсійний фонд і Національну академію правових наук.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі готує такі звіти щороку до 1 липня. Після цього звіт виноситься на розгляд Кабінету Міністрів. Уряд вирішує, як покарати винних чиновників. Міністерство економічного розвитку і торгівлі пропонує розривати контракти з директорами держкомпаній, які показують найбільший збиток. Але останнє слово залишиться за Кабміном.

Новий регіон — Київ

Борзнянський держлісгосп: роки і люди

Борзнянський держлісгосп належить до найстаріших лісогосподарських підприємств Сіверського краю, яке відоме і добрими традиціями, і своєю цікавою історією.

На початку буремних 20-х років минулого століття на базі «старих» повітів і волостей виникли нові округи. (Всеукраїнська центральна комісія по націоналізації земель підготувала проект нового адміністративного поділу території). У Чернігівській губернії їх було створено п'ять: Чернігівський, Сновський, Ніжинський, Новгород-Сіверський та Конотопський. За рекомендацією Чернігівського гублісуправління (а було це у 1924 році), до складу цих округів увійшло 34 лісництва. Батуринське, Борзнянське, Конотопське й Кролевецьке належали до Конотопського. (На той час і Конотоп, і Кролевець були адміністративно-територіальними одиницями Чернігівської губернії).

Минали роки, відбувалися численні адміністративно-господарські реорганізації — в результаті Борзнянське лісництво сформувалося в самостійну лісогосподарську структуру. Так виник Борзнянський держлісгосп.

І хоча нині підприємство має всього 17,9 тисячі гектарів зелених масивів, його територія — одна з найбільших у Сіверському краї, й охоплює Борзнянський, Бахмацький, Коропський, Талалаївський, а також частково Ічнянський та Сосницький райони.

Така «багатоконтурність» лісових кварталів «висіває» немало труднощів перед борзнянськими лісівниками. Адже відстань між протилежними кордонами, як наприклад, Коропським і Талалаївським лісництвами, сягає майже 300 кілометрів. Та ці перепони, як і економічний дисбаланс у державі, не тільки випробовують колектив борзнянських лісівників на міць, а й загартовують його. Директор держлісгоспу Леонід Стахорський, заслужений лісівник України, який керує колективом понад 20 років, націлює й мобілізовує енергію, вміння та досвід працівників держлісгоспу на раціональне лісокористування.

У підмурівку роботи підприємства — лісовідновлення й лісозбереження на основі наукових рекомендацій. Борзнянців єднають тісні контакти з Новгород-Сіверською науковою лісодослідною станцією. За рекомендаціями вчених-практиків культивуються нові породи хвойних: модрина, американська культура — дугласія. Посіяли завезені з Харківщини і Закарпаття жолуді дуба. Заклали також 14 дослідних ділянок сосни із супутніми породами (сосна, липа, дуб червоний), застосувавши різні схеми їх розміщення. Цим насадженням уже чотири роки — і

всі тепер бачать, яка технологія краща для борзнянців. Лісівники прагнуть забезпечити сосну вологою. Отож супутні культури по головній породі вигідні, бо притіняють саджанці і не дають надто висушувати й без того бідні на вологу піщані ґрунти…

Інший напрям в умовах дефіциту — вирощування скоростиглих порід. Нещодавно на підприємство завезли близько півтора десятка гібридів тополі, стиглість якої настає вже у 30 років.

Ще один захід — висаджування під мотобур трирічних дубків. Це скорочує час і кошти на формування повноцінних насаджень. На Борзнянщині ґрунти — для дуба, вільхи чорної.

Крім традиційних лісових порід, у лісогосподарстві вирощуються ще й декоративні. У Берестовецькому розсаднику — понад 40 таких порід різних форм і забарвлень.

А у Базарщині відновлено колишній дендрарій, створено лісову екологічну стежку для школярів, щоб виховувати у молоді розумне, дбайливе ставлення до природи. Всі, хто відвідав цей чудовий куточок, кажуть, що в жодному районі Чернігівщини немає такого красивого й зручного місця для лісового змістовного відпочинку.

Слід зазначити, що за останнє десятиліття лісові масиви Борзнянського держлісгоспу розширилися на 900 гектарів

— переважно, за рахунок передачі уже заліснених чи не придатних для сільського господарства низинних, неродючих земель.

Сумлінно попрацювали борзнянці у минулому році. Виконано всі заходи по лісовому господарству — об'єм реалізації продукції склав 104,8% до попереднього року; на 24% збільшилась продукція переробки деревини; на 10% зросла середньомісячна зарплата працівників. До того ж, отримано 183 тис. грн. чистого прибутку. За минулий рік до зведеного бюджету сплачено 1817 тис. грн. податків та 2393 тис. грн. єдиного соціального внеску.

Борзнянський держлісгосп нарощує свою співпрацю із зарубіжними споживачами. Понад 40% продукції пішло торік на експорт.

Одним із основних напрямків роботи підприємства за минулий рік було впровадження електронного обліку деревини.

А для боротьби з лісовими пожежами борзнянці обладнали протипожежний модуль на базі автомобіля УАЗ-452 та мотопомпи «Субару». Ефективність роботи цього модуля дуже висока, особливо в початковий період виникнення лісових пожеж.

Мисливство у держлісгоспі ведеться за науково обґрунтованою методикою. В угіддях водяться плямисті олені, кабани, козулі, єнотовидні собаки, лисиці, зайці. Є також видри, куниці, куріпки сірі. Кормова база достатня і перенаселення лісових мешканців немає. Єгерська служба працює на належному рівні, ведеться профілактична робота з браконьєрами. Лісівники сподіваються, що мисливство приноситиме не лише радість і задоволення, а й прибутки.

Варто відмітити, що маючи незначні лісові ресурси, держлісгосп у минулому році активно займався розвитком побічного користування лісом та наданням різних послуг. Всього за цей період було отримано 518,2 тис. грн. від загальної реалізації продукції. Вагомі надходження — за рахунок реалізації березового соку (209,3 тис. грн.), реалізації сіянців та саджанців (37,8 тис. грн.), від мисливського господарства (87,4 тис. грн.) та ялини новорічної (50,3 тис. грн.).

Колектив підприємства злагоджено працює над виробничою програмою 2013 року.

Успішні показники держлісгоспу забезпечують люди, досвідчені управлінці, спеціалісти — головний інженер Сергій Соколенко, головний лісничий Володимир Рибалко, інженери Сергій Ступаков, Сергій Дрюк, лісничий Юрій Перепечай, майстри лісу Анатолій Кривошея, Микола Бочок, Федір Сагайдак, Анатолій Мисник, Михайло Юрченко, Микола Яремко, Віктор Литвиненко та інші.

... У ДП «Борзнянське лісове господарство» у цьому році відкрито «Музей лісу», в якому оживають неповторні сторінки історії підприємства, розповідається про його сьогодення. Відвідувачі мають змогу ознайомитися з безцінними матеріалами створення держлісгоспу, його буднями в передвоєнний період, відновленням лісогосподарського виробництва після визвольного вересня 1943-го року, звитяжною роботою лісівників у мирні післявоєнні роки. Особлива увага в музеї — ветеранам, тим працівникам підприємства, які протягом багатьох років самовіддано служили борзнянським лісам.

Приклад «галузевого акценту»

У серпневому числі Всеукраїнського журналу «Промислова безпека» вміщена стаття «Лісове господарство Чернігівщини: приклад системного вирішення проблем охорони праці у галузі».

Начальник територіального управління Держгірпромнагляду у Чернігівській області Микола Штанько зазначає: «Прикладом «галузевого акценту», системного вирішення проблем охорони праці можуть слугувати позитивні зміни, що відбулися у лісовому господарстві області».

Два роки тому, під час спільної колегії з Чернігівським ОУЛМГ, за участі керівників підвідомчих підприємств, було проаналізовано стан охорони праці у кожному господарстві, також були поставлені конкретні завдання щодо профілактики та попередження виробничого травматизму.

Зокрема, наголошувалося на необхідності паспортизації будівель і споруд; отриманні підприємствами дозволів на виконання робіт з підвищеною небезпекою й експлуатацію обладнання та устаткування підвищеної небезпеки; організацію та виконання безпечних робіт на висоті тощо.

На ситуацію в області істотно вплинула Програма щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2006-2012 роки. У цьому році почала працювати нова Програма, розрахована на 2013-2017 роки.

Слід відмітити, що Чернігівське обласне управління лісового та мисливського господарства щорічно витрачає на заходи з охорони праці та покращення умов праці близько 1,6 млн. грн. А у 2012-ому році — понад 2 млн. грн.

З 2008-го року у лісогосподарських підприємствах відбулося зменшення кількості травм — з 9 випадків (1 смертельний) до 2 випадків (0 смертельних) у 2012 році.

«Проте головне те, що пріоритетом прийнятих програм стали профілактика та попередження виробничого травматизму», — наголошує Микола Штанько.

Петро ПРИХОДЬКО,
начальник відділу лісових ресурсів Чернігівського ОУЛМГ

Корисні властивості лісу ...і наповнення бюджету

На початку червня відбулося засідання колегії Чернігівського ОУЛМГ, на якому розглядалася низка злободенних питань. Ішлося про використання держлісгоспами корисних властивостей лісів, загальну реалізацію продукції деревообробки, підсумки роботи підприємств галузі в осінньо-зимовий період 2012-2013 рр. і завдання на наступний та про стан ведення мисливського господарства.

Захід відкрив начальник облуправління Валерій Лозицький. Він наголосив, що сьогодні ринок деревини — нестабільний. Отож лісівникам потрібно дбати про додаткові надходження до бюджетів держлісгоспів, починаючи з виготовлення і продажу віників для лазні і завершуючи реалізацією дров та від мисливства.

Сонячна літня пора щедро дарує і поживні суниці та чорниці, і лікарську сировину. Корюківське лісогосподарське підприємство підписало угоду із заводом продтоварів у Щорсі на переробку ягід. До співпраці з переробниками мають приєднатися Холминський, Семенівський, Н. -Сіверський та Городнянський держлісгоспи.

Щорський завод за зміну може переробити 400 кг чорниць, тому треба забезпечити його безперебійну роботу в цей «ягідний» час.

Валерій Григорович також розповів про поїздку чернігівських лісівників на чолі з першим заступником начальника облуправління Юрієм Пономаренком до своїх колег у Тетерівський держлісгосп на Київщину. Там вміло заробляють кошти на реалізації декоративно-садивного матеріалу. Варто повчитися у сусідів, запозичивши їх досвід. Адже на Чернігівщині попит на ці саджанці є. Потрібно активніше займатися декоративним асортиментом.

Слід активно розвивати й популяризувати екологічний туризм. Хороший початок зроблено у 2012 році: маємо цікавий екологічний тур добрянських лісівників, а на черзі — розробка нового маршруту ДП «Н. -Сіверське лісове господарство».

У центрі уваги виступу першого заступника начальника Чернігівського ОУЛМГ Юрія Пономаренка — отримання доходів від заготівлі другорядних лісових матеріалів і побічного користування. Він зазначив, що у минулому році було заготовлено та

реалізовано 905 тонн березового соку (Борзнянським держлісгоспом — 492 т, Прилуцьким — 139, Остерським — 180), а також реалізовано новорічних ялинок 37, 6 тис. шт. (найбільше ДП «Холминське ЛГ» — 4,9 тис. шт., ДП «Городнянське ЛГ» — 4,4 тис. шт., ДП «Корюківське ЛГ» — 4,3 тис. шт.) і отримано 1109 тис. грн.

На 2013-й рік по області затверджено ліміти на заготівлю другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань підприємствами управління: лікарська сировина — 23,84 т, ягоди — 441,8 т, гриби — 490,4 т, горіхи — 0,06 т, березовий сік — 3494 т, новорічні ялинки — 43 900 шт.

Нині вже заготовлено 570,5 тонн березового соку (63% до минулого року). Лідер — Борзнянський держлісгосп: 360 тонн.

У чотирьох лісогосподарських підприємствах є пасіки: Борзнянському, Н.-Сіверському, Прилуцькому та Семенівському, де налічується 117 бджолосімей. Планується у цьому році в Городнянському, Добрянському, Корюківському, Ніжинському, Остерському, Холминському та Чернігівському держлісгоспах організувати пасіки (близько 40 бджолосімей).

Потрібно відмітити, що ДП «Прилуцьке ЛГ» з 2012 року започаткувало зариблення водойм, постійно займається сільськогосподарським виробництвом Н.-Сіверський держлісгосп.

Намічено провести зариблення ставків у Борзнянському, Городнянському, Добрянському, Корюківському, Ніжинському, Н.-Сіверському, Остерському, Семенівському, Холминському та Чернігівському держлісгоспах.

Використання лісосировинних ресурсів за 5 місяців нинішнього року — тема виступу заступника начальника облуправління Олександра Кириченка. Він відмітив, що загальна реалізація продукції деревообробки за 5 місяців цього року — 21 100,6 тис. грн., в т. ч. на експорт — 16 159,4 тис. грн. А загальна реалізація підприємствами становить 146 792,2 тис. грн. (107% до відповідного періоду 2012 року).

Проект плану на червень — 35,048 млн. грн. За прогнозом реалізації, наданим держлісгоспами, орієнтовна реалізація на червень складатиме 33,507 млн. грн., в т. ч. випуск продукції переробки повинен становити не менше, ніж 6123,44 тис. грн. Найбільший об'єм випуску та реалізації у ДП «Н. -Сіверське лісове господарство» — 1,281 млн. грн.

Олександр Кириченко зробив акцент на проблемі технологічного оновлення підприємств. Зношуваність верстатів, які переробляють деревину, значна, а продукцію треба випускати конкурентною. Необхідно вкладати кошти в переробку.

Роботу державних лісогосподарських підприємств у осінньо-зимовий період 2012-2013 рр. проаналізував головний спеціаліст відділу лісосировинних ресурсів Володимир Кирієнко.

Чернігівське ОУЛМГ націлює держлісгоспи на те, щоб вони у своїй роботі відмовлялися від використання природного газу. Красномовний приклад прилучан. ДП «Прилуцьке лісове господарство» перейшло на альтернативне паливо, повністю відмовившись від споживання газу. У конторі держлісгоспу та Ічнянському лісництві замість газових котлів встановлені два котли на твердому паливі.

Обсяг фактично використаних паливно-енергетичних ресурсів за осінньо-зимовий період 2012-2013 рр. становив 5,24 тис. тонн умовного палива вартістю 25,6 млн. грн. Загальний обсяг споживання енергоресурсів, у порівнянні з минулорічним, зменшився в середньому на 10%.

Основними видами у енергоспоживанні є: тирса та відходи переробки — 34%, дрова для власних потреб — 22%, дизпаливо — 17%, бензин — 13%, електроенергія — 12%. Газ та мастила у меншості від загального споживання енергоресурсів.

При підготовці до минулого осінньо-зимового періоду були проведені такі заходи:

- роботи з обслуговування та ремонту котелень — 31 од.;
- встановлено нове теплогенеруюче обладнання на дров'яному паливі та відходах — 5 од.;
- у Холминському держлісгоспі замінили старий опалювальний котел Е — 1/9 на аналогічний новий потужний промисловий опалювальний котел марки Е-1,0-0,9 Р-3 (Э) з комплектуючими та автоматикою (виробництва ВАТ «Монастирищенський машинобудівний завод»);
- у ДП «Корюківське ЛГ» — в Корюківському лісництві та їдальні встановлено — 2 нових твердопаливних котли марки «КТ-2Е» з ККД до 86% українського виробництва;
- у ДП «Чернігівське ЛГ» — у Славутицькому лісництві — замінено старий твердопаливний котел на новий (піролізного типу з ККД до 85%), також реконструйовано систему опалення лісництва;
- у ДП «Чернігівська лісова випробувальна радіологічна лабораторія» замінено старий опалювальний котел на новий польського виробництва;
- проведено обслуговування та ремонт машинотракторного парку — 280 од.;
- працівники підприємств були забезпечені зимовим спецодягом і засобами індивідуального захисту.

За весь осінньо-зимовий період розчищено близько 1000 км власних доріг та доріг місцевого значення.

У виступі зазначалося, що робота з виконання галузевої програми «Підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів на 2010-2015 рр. » проводиться на належному рівні. Найбільші обсяги робіт були виконані ДП «Семенівське ЛГ» та ДП «Остерське ЛГ».

Колегія постановила: у термін до 1 жовтня завершити технічне переоснащення в енергосиловому господарстві, модернізацію, реконструкцію та ремонтно-профілактичні роботи власних котелень та котлів в адміністративних і виробничих приміщеннях підприємств.

Начальник відділу мисливського господарства Микола Пиріг розповів про стан ведення мисливського господарства на підприємствах облуправління.

У 2012 році на охорону та відтворення тваринного світу на Чернігівщині було витрачено 3 млн.839 тис. грн. В середньому, на 1 тис. га мисливських угідь в області витрачається 1377 грн., що перевищує норму вкладення коштів, згідно зі ст.30 Закону України «Про мисливське господарство та полювання». Але це менше, ніж в попередні роки.

У мисливському господарстві зайнято 518 працівників: з них 42 мисливствознавці та 349 єгерів. А площа мисливських угідь області становить 2 млн.788 тис. га.

* * *

На колегії порушувалося також питання збереження і захисту лісів у пожежонебезпечний літній час. Досвідчений «лісівничий» пілот Анатолій Кир'янов був присутній на цьому заході. Він доповів, що нинішнього літа патрулюватиме сіверські ліси на мобільному гелікоптері. Це-оперативність!

Позивний Анатолія Кир'янова всі лісівники добре знають: «Колокол!»

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Моє лісництво

«Паспорт» і кордон

Віднедавна Ново-Яриловицьке лісництво ДП «Добрянське лісове господарство» має свій унікальний «паспорт». Тепер він буде зустрічати всіх туристів та гостей, які їхатимуть в бік історичної Добрянки. Зроблений він у вигляді художньої композиції з дерева, на якій вирізьблені мешканці лісу та назва лісництва. Всі скульптури із дерева виготовив відомий сосницький майстер, скульптор по дереву Анатолій Надточій.

Без сумніву, повз таку красу неможливо проїхати і не сфотографуватися. Територія Ново-Яриловицького лісництва буяє зеленню. У теплицях росте сосна звичайна, а поруч — міні-дендропарк з декоративно-садивним матеріалом. Тут можна не лише помилуватися декоративними рослинами, але і придбати їх у горщиках за доступною ціною.

Живуть і працюють для століть

Так склалося, що точної дати створення Олександрівського лісництва ніхто з його сьогоднішніх працівників не знає: бо реорганізовувалося воно з Ловинського кордону-«стражі». Але достеменно відомо — цьогоріч йому виповнюється 50! Та, схоже, півстолітній ювілей не відзначатиметься помпезно: не буде урочистої музики — оркестру, промов, доповіді. Хоча сказати є про кого і є про що. Разючі зміни сталися у колективі за цей славний шлях. З тісної комірки-контори адміністрація переселилась у просторе приміщення, де створені умови для нормальної роботи. Пічне опалення замінено водяним. Останнім часом зроблено євроремонт — замінено вікна на склопакети, двері, переслано підлогу, стіни коридору обшито вагонкою, кабінетів — обклеєні шпалерами. Придбано сучасні меблі. Встановлено торік камеру відеоспостереження. До речі, вона разом із аналогічними камерами Ріпкинського і Добрянського лісництв тримають під наглядом майже половину площ зелених масивів, що входять до держлісгоспу. Зміни справді перетворили контору в сучасний офіс підприємства. Невпізнаною стала й прилегла територія: до офісу викладені з кольорової керамічної плитки доріжка, сходи, встановлений пандус, поряд — рекреаційний ошатний майданчик з альтанкою-бесідкою (зроблено в стилі українського народного ретро: з тином, на якому і горщики з макітрами, і глечики — витвори місцевих гончарів.

Схвальні відгуки за створену красу і нормальні умови праці отримало керівництво держлісгоспу на чолі з його директором Іваном Горохівським і від начальника Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства Валерія Лозицького, і від учасників наради-директорів держлісгоспів області, які в рамках заходу відвідали лісництво минулого місяця.

Лісничий Віктор Щербаков, який очолює колектив п'ятий рік, назвав основні показники діяльності. Вони результативні. Виробничі завдання семи місяців виконані успішно. Посаджено 33,3 гектара лісу, на 22,9 га зроблено поновлення. Зібрано 1,5 тонни шишок, висіяна необхідна кількість сосни (0,28 га), обладнано й використовується висів лісових культур, в так званій, закритій кореневій системі (в теплиці). Зокрема, 8 тисяч штук дуба, 2 тисячі сіянців сосни, 3 тисячі — ялини колючої (голубої).

Зроблено догляд за лісовими культурами на 98,3 га, заготовлено 7790 кілограмів берести для переробки на дьоготь в Олешнянському нижньому складі. Зроблено догляд молодняка і освітлення — відповідно на 14,3 і 26.8 га. З початку року на рубках головного користування заготовлено 6,5 тисячі кубометрів деревини.

Нинішній колектив лісівників невеликий — налічує тринадцять осіб. (А ще двадцять п'ять років тому було 80-87 працюючих. **Авт.**)

Утричі менше й лісників, правда, нині такої посади немає, їх переведено в майстри лісу. Саме на згаданій посаді працюють Сергій Остапенко, Василь Шевцов, Ігор Рекун і Сергій Луференко, останні три роки на посаді помічника лісничого працює Наталія Єрмак.

Зазначимо, що віяння часу не облетіло стороною й лісництво, зокрема, бригад лісорубів. Раніше їх налічувалось понад десяток. Нині — жодної: роботу по заготівлі деревини виконують приватні підприємці. А у них своя статистика, свій «дебет-кредит».

Спілкуючись з нинішніми і колишніми працівниками лісництва, згадали першого лісничого Івана Бондаря. Великий вклад у розвиток лісової галузі вніс Василь Гайдамака, який очолював лісництво з 1975 по 1985 рік, а потім був обраний секретарем партком лісівників, згодом, до виходу на заслужений відпочинок, 15 років працював головним лісни-

чим держлісгоспу. З 1985 року до 2004-го естафету добрих справ отримав з його рук Микола Заєць. Згадали того дня Михайла Кобзаря, який теж працював лісничим.

Теплими і вдячними словами говорили про ланкову лісокультурниць Олександру Голуб, якій цьогоріч виповнилося 83 роки. Вона понад 30 років плекала ліс. І не тільки його садила, прополювала посадки, а й заготовляла соснову лапку, дрова-рубанці при санітарному догляді. А Олександра Гордіївна, у свою чергу, згадала подругу по праці Валентину Гаврикову.

Пройшли роки, але й досі в селі, лісництві, лісгоспі згадують сумлінних трудівників, які зробили свій вклад у розвиток лісового господарства. Серед лісників — Михайла Миколайовича Гавриленка, Леоніда Гавриловича Голіка, Олександра Петровича Алексієнка, які на заслуженому відпочинку, помічників лісничого Миколу Сороку (нині лісничий Олешнянського лісництва) та Петра Лакіду, нині доктора сільськогосподарських наук, професора, директора навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України.

В золотий фонд лісництва ввійшли й колишні фронтовики, кавалери багатьох бойових нагород — бухгалтер лісництва Петро Пилипович Штаненко та лісник Василь Кузьмич Дубок.

Саме їх імена та імена багатьох інших, гідних трудівників зеленої ниви, згадують ініціатори (неофіційні організатори), ветерани лісництва з нинішнім керівництвом у 45 кварталі обходу лісника Сергія Луференка, біля 500-літнього патріарха лісу — Олександрівського дуба. І запланований цей захід на 14 серпня, на свято Маковія, або, як ще його називають, першого Спасу. Тоді, після кількох здравиць, заспівають разом свою улюблену лісову пісню. І її відлуння-перегук линутиме далеко-далеко, як і слова про тих, хто з покоління в покоління плекає зеленого друга. Та й сам патріарх, Олександрівський дуб, якого скоро офіційно зареєструють відповідні служби і видадуть табличку-паспорт, тому свідок, що побачив не одну зміну поколінь і людей, і дерев. Життя продовжується.

Михайло ШВЕД,
Ріпкинський район

Наш сучасник

Я — лісівник

ДП «СеменівськиЙ лісгосп» завжди допомогає придбати лісівничу освіту кращим представникам молоді, які мають інтерес (хист) до праці в лісовій галузі. Серед них — Микола Куксенко, що в 2013 році прийшов на роботу в СеменівськиЙ лісгосп. Роки навчання в Березнівському лісовому коледжі, що на Рівненщині, та в Національному університеті біоресурсів і природокористування України остаточно переконали молодого спеціаліста в правильності свого вибору — професії лісівника. Його батько, Олександр Миколайович, та мати, Світлана Миколаївна, пробили в Семенівському лісгоспі більше, ніж по тридцять років. Тому і Микола, не задумуючись, приїхав працювати на Семенівщину.

«Сьогодні молодь намагається знайти найлегший шлях в житті, бажаючи отримати «все та зараз», займаючись по життю справами, що дають лише індивідуальний матеріальний прибуток, виїжджають працювати на економіку інших держав. Часто спостерігається певна байдужість до подальшої долі своєї країни, — говорить Микола Куксенко. — З нашого випуску лише 35 відсотків однокурсників пішли на роботу в лісову галузь України. Я особисто не зовсім розумію тих, хто шість років витратив на отримання освіти інженера лісового господарства, працює звичайним продавцем у магазині, гордовито називаючи себе закордонним словом «менеджер». Жити в сільській місцевості і віддавати свої сили та розум лісовому господарству — непросто, але для мене, крім заробітної платні, є ще й моральне задоволення від того, що бачиш, як від результату твоєї лісівничої діяльності земля стає кращою».

Михайло ВОЛК,
інженер з охорони
та захисту лісу
ДП «Семенівське лісове
господарство»

Юніорська команда не підвела

На початку липня відбувся ХУІ-й обласний конкурс звалювальників лісу. Його учасники зібралися під Славутичем — у Пакульському лісництві, одному з найстаріших лісництв Сіверського краю (ДП «Чернігівське лісове господарство»).

Як зазначалося у постанові президії Чернігівської організації лісівників України та колегії Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, практика проведення галузевих змагань серед вальників лісу свідчить, що вони стали школою передового досвіду і сприяють науково-технічному прогресу у лісозаготівельному виробництві.

Відкриваючи захід, начальник облуправління Валерій Лозицький сказав: «Такі конкурси відбуваються для того, щоб зростала і відшліфовувалася професійна майстерність звалювальників лісу. Адже у світі на 1 млн. кубічних метрів деревини втрачається одне людське життя. Небезпечна і важлива їх робота… Ми побачили, що кожного року переможці одні і ті ж, тому цього літа у змаганнях бере участь і юніорська команда. Побажаємо нашій молоді успішного старту».

Отож у змаганнях взяли участь дві команди — випробуваних і вмілих звалювальників та їх молодих колег. За хорошою традицією, приїхали вболівати «за своїх» всі директори 11 держлісгоспів.

До складу юніорського колективу увійшли: Іван Шевченко (ДП «Добрянське ЛГ»), Сергій Дзюба (ДП «Холминське ЛГ»), Михайло Тарасевич (ДП «Чернігівське ЛГ») та Семен Лінік (ДП «Семенівське ЛГ»).

Головою конкурсної комісії (головним суддею) був Олександр Кириченко, заступник начальника облуправління, а начальник відділу лісосировинних ресурсів Петро Приходько та головний менеджер ДП «Укрлісконсалтинг» Василь Новодід — його заступниками. Серед членів суддівської комісії — досвідчені фахівці лісогосподарського виробництва.

Звалювання дерева та обрізування гілок вважається досить серйозним випробуванням, яке вимагає від кожного учасника не лише високого професіоналізму, а й максимальної концентрації зусиль та вправності. Тут майстерністю відзначилися «старики» і наполегливістю юніори.

В інших видах суперництва — заміні ланцюга, розкряжуванні комбінованим різом та точному розкряжуванні — всі члени команд продемонстрували і фахову підготовку, і волю до перемоги.

Вітаючи переможців, начальник облуправління Валерій Лозицький побажав їм всіляких гараздів у житті і в роботі, а «віртуозу» з Ведильцівського лісництва Чернігівського держлісгоспу Олександру Моргуну (він зайняв 1 — е місце) — ввійти до трійки найкращих на Всеукраїнському конкурсі. (Минулого року на цих змаганнях Олександр посів 6-е місце з 25).

З добрими побажаннями до учасників обласних змагань звернувся голова Чернігівської РДА Микола Ганжа.

Вагомих результатів на обласному конкурсі звалювальників досягли Василь Васильцов з Н.-Сіверського (2-е місце) та Микола Устінов (3-є місце) з Борзнянського лісогосподарських підприємств.

На жаль, одного з найдосвідченіших вальників лісу Сергія Щуліпенка з Холминського держлісгоспу нинішнього року підвела техніка (посів 4-е місце). Але його учень Сергій Дзюба з юніорської команди виборов 1-е. І цілком заслужено. Семен Лінік та Михайло Тарасевич — на 2-ому та 3-ому.

Варто додати, що володар 1-го місця у команді «стариків» отримав 14 тис. грн., 2-го — 3 500 грн., 3-го — 2 500 грн. У юніорів — відповідно: 1-е — 5 000 грн., 2-е — 1500 грн., 3-є — 1000 грн.

І вимогливі судді, і колеги зі стажем відмічали наполегливість та старанність молодої зміни.

Фірми «ТТТ» та «Ванеса» також підготували для переможців і учасників конкурсу цінні подарунки.

Погода була гарною, настрій у всіх суперників — чудовий. Тиснучи один одному руки, вони говорили: «До нових зустрічей!»

* * *

Після завершення змагань начальник облуправління Валерій Лозицький провів нараду з директорами держлісгоспів. Він повідомив, що у липні і

серпні насувається велика спека. Вона створює високу пожежну небезпеку (5 класу). Валерій Григорович наголошував на особливій відповідальності керівників у цей період — організації й забезпеченні патрулювання лісових масивів, запобіганню лісових пожеж та збереженню лісів.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Моє лісництво

«Раніше було гарно у нас, а у чернігівців краще зараз...»

Горбачівське лісництво з Остерського держлісгоспу вважається візитівкою лісових господарств Чернігівщини. Тут проводяться і виїзні засідання колегій облуправління, і нагородження юних переможців конкурсу «Людина та ліс» на екологічній стежці, і міжнародні зустрічі лісівників. У цьому році в лісництві було створено міні-дендропарк профспілковими лідерами лісівничої галузі країн СНД, які збиралися в нашому Сіверському краї на конференцію.

Понад 40 років віддала Горбачівському лісництву Валентина Горбач. Починала вона в далекому 1964 році майстром лісу, працювала і помічником лісничого, і бухгалтером, а згодом десять років очолювала лісництво. Саме під керівництвом цієї невтомної жінки розпочалося озеленення садиби господарства, будівництво. Нині в будь-яку пору року тут красиво й затишно.

Вже 3-ій рік очолює лісництво Андрій Падій. Як кажуть колеги, добру естафету передано в надійні руки.

На базі господарства діє розсадник декоративно-садивного матеріалу площею 3,3 га. А 3 теплиці по вирощуванню сосни звичайної забезпечують саджанцями не лише Остерське лісогосподарське підприємство, горбачівці реалізовують їх іншим держлісгоспам області.

За розсадником доглядають лісокультурниці Віра Ліскович, Наталія Ковбаса та Наталія Божок. Роботою сумлінних трудівниць в колективі задоволені.

Слід зазначити, що в 2013 році Горбачівське лісництво реалізувало на Чернігівщині найбільше декоративно-садивного матеріалу. Цьому посприяв нещодавно відкритий (одним з перших) магазин «Лісовичок». Варто додати, що у травневі поминальні дні активно розкуповувалися декоративні деревця, котрі висаджувалися людьми на місці останнього спочинку своїх родичів.

З весни привітно зустрічає відвідувачів у «Лісовичку» Леся Кравченко. Раніше вона до Києва на м'ясокомбінат щодня добиралася, а тепер вдома, у лісовому магазинчику працює. Подобається їй ця робота.

До послуг всіх, хто завітає, і сувенірна продукція, і холодні напої (особливою популярністю користується березовий сік) та кава. Можна, вирушаючи на пікнік, придбати й колоті дрова.

На жвавій трасі Чернігів-Київ відвідувачів не бракує. До речі, і чудовий рекреаційний пункт вже заслужив немало вдячних слів не лише від чернігівців, а й від гостей нашого краю. Наприклад, білоруси виставили йому найвищий бал: «Раніше так гарно було у нас, а у чернігівців краще зараз...»

Ми побували в Горбачівському лісництві, коли літо ступило на поріг. У червні в господарстві, як і у всьому держлісгоспі, дбали про лікарську сировину. У весняні дні заготовлялися березові та соснові бруньки, а влітку — звіробій і кора крушини.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

З міцного коріння

Анатолій Лошик, лісничий Невклянського лісництва ДП «Городнянське лісове господарство», визнаний кращим керівником структурного підрозділу області у 2013 році.

Нинішньої весни у його лісництві було посаджено 31,2 гектара лісових культур. А на площі 0,32 га створено лісовий розсадник, в якому висіяно насіння сосни звичайної, дуба та інших лісових порід. У теплиці вирощується 5 тис. шт. дуба звичайного із закритою кореневою системою.

Анатолій Васильович приділяє значну увагу вирощуванню лісових культур. Так , за перше півріччя цього року було проведено догляди за лісокультурами на площі 60 га; план рубок молодняка виконано на 108%.

Слід відмітити, що кожного року по Невклянському лісництву переводиться в покриту лісом площу близько 30 гектарів лісових культур — при безпосередній участі Анатолія Лошика.

Цього лісничого можна охарактеризувати як вимогливого, ініціативного й висококваліфікованого спеціаліста. Анатолій Васильович грамотно здійснює технічне керівництво виробничою діяльністю лісництва, роботами на рубках головного та проміжного користування, лісонасінневій справі, вирощуванню садивного матеріалу, лісовідновленню та охороні й захисту лісів.

Ось уже 15 років вірно служить лісовому господарству Городнянщини подружжя Лошиків — Олена Михайлівна та Анатолій Васильович. Мабуть, сама доля звела їх для цього. Побралися вони ще студентами . Анатолій — із сім'ї потомственних лісівників, з невеличкого села Камінь- Каширського району на Волині. Його батько понад тридцять років віддав праці в лісі, брат — майстер лісу. Прадід Анатолія ще за часів Польщі був гайовим — охоронцем дібров.

Олена — родом з Тупичева, донька Михайла Марковича Сташенка, який багато років працював лісничим Тупичівського лісництва, а тепер на пенсії.

Подружжя Лошиків живе у Тупичеві. Олена Михайлівна — помічник лісничого тутешнього лісництва, а Анатолій Васильович — лісничий сусіднього, Невклянського.

Ці лісництва — складові частини Городнянського держлісгоспу.

Скільки лісових доріг пройдено, скільки дерев і деревець торкнулися їхні руки? У кожному лісництві понад 6 тисяч гектарів лісів. Таке багатство належить вміло використовувати, відтворювати й оберігати. На це лісничне подружжя щодня спрямовує свої знання, досвід і старанність.

Анатолій Васильович з Оленою Михайлівною виховують двох дітей, які після закінчення школи обрали родинну професію. Син Сергій навчається на 4-ому курсі, а донька Ірина — на 2-ому Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Тож побажаймо лісовій сім'ї Лошиків доброго здоров'я, радісних днів і значних успіхів у примноженні лісових надбань рідного краю.

Сергій ЗАЯЦЬ,
головний лісничий
ДП «Городнянське
лісове господарство»

Чи повернуться качки до своїх гнізд?!

Сезон полювання на пернату дичину в області відкрився 10 серпня. Як повідомив начальник відділу мисливського господарства Чернігівського ОУЛМГ Микола Пиріг, напередодні проводилася нарада з користувачами мисливських угідь, на якій була проведена підготовча роз'яснювальна робота.

На цей момент співробітники МВС вилучили у мисливців 21 одиницю зброї.

А в суботу, в час відкриття мисливського сезону, було проведено рейд у мисливських господарствах на Козелеччині. У нашій команді — капітан міліції Руслан Ващенко, старший лейтенант спецпідрозділу «Беркут» Віктор Анісовець, Микола Пиріг та представник ЗМІ.

Учасники рейду побували в угіддях біля сіл Данівка та Максим і перевіряли у тих, хто прибув на полювання, мисливську зброю, всі відповідні документи для мисливця (особливо відстрільні картки), а також документи на човни й автомашини та паспорти на собак.

Підсумовуючи результати рейду, Микола Пиріг відмітив: «Профілактична робота й нарада спрацювали на те, що цьогорічний сезон розпочався без драматичних ситуацій і людських жертв».

Хоча про поведінку деяких мисливців варто розповісти окремо. Так, працівники Невклянського лісництва, що на Городнянщині, розповідали, як у село прибився лось-рогач. Бідолашна тварина злякалася тієї шаленої стрілянини, яку вчинили на місцевих болотах приїжджі мисливці. Зібралося їх тут, либонь, кілька сотень: аж рябіло від іномарок. От лісова звірина й кинулася рятуватися, хто куди. Навіть мужній лось не витримав, побіг у село, знаючи, що там люди не зобидять.

Між іншим, у Городнянському районі найкраще УТМР, де турбуються про збільшення поголів'я качок. Стараються, щоб вони у нас гніздилися, а не летіли до сусідньої Білорусі...

На Прилуччині, на берегах ріки Удай, мисливці гримнули такою канонадою, що перешкоджали богослужінню у Свято-Троїцькому Густинському монастирі. Його ігуменя матушка Віра (Таран) навіть була змушена звернутися за допомогою до голови Чернігівської облдержадміністрації Володимира Хоменка.

Обурено про поведінку мисливців говорив і дід Петро з с. Ловинь (Ріпкинщина). Він, до речі, мисливець з 50-річним стажем. Пригадав, як з товаришами-мисливцями, перш за все, йшли на полювання, щоб з природою поспілкуватися, а не глумитися з неї, і вполювати якусь здобич для смачної юшки та гарної бесіди біля багаття. Майже, як у доброзичливих оповіданнях письменника (і мисливця-природолюба) Остапа Вишні.

Дід Петро останні три роки вже не ходить на полювання і каже, що тепер — це забавка для заможних і багатих людей. Після шаленої атаки прибулих мисливців на дичину старий мисливець побував на Замглайських озерах. Від побаченого він мало не заплакав: вода поприбивала до берега безліч забитих качок. У завзятих мисливців не було натренованих собак, які б забрали дичину з очерету. Отож вони настріляли багато качок, а дістати їх так і не змогли. Ще й цілі «кучугури» порожніх пляшок залишили.

«Хіба ж це мисливці? — з гіркотою підсумував дід Петро — З природою вони, як розбійники! Втікатимуть наші качки до білорусів, бо там мисливці себе інакше ведуть. Місцеві жителі бідкаються: ходять чутки, що незабаром на цих озерах і маленького карасика не впіймаєш. Володарює тут приватне мисливське господарство і скрізь камери спостереження встановлені. Що ж це виходить: для рядового мисливця уже й місця для полювання не знайдеться? Якщо будуть такі мисливці-розбійники і такі орендарі, то скоро й полювати буде ні на кого...»

...Під час рейду ми проїжджали польовою дорогою, що веде від Хрещатого до Олишівки. Колись на цих полях були долини, заповнені водою. Звісно, й качки селилися. Тепер все розоране, про видолинки й гадки немає: скрізь соняшник росте. Орендарі цих земель використовують хімічні засоби для швидкого дозрівання рослин. Тому й гинуть бджоли, комахи і птахи. І довколишні берези завчасно жовтіють. А Олишівські мисливці не зробили жодного пострілу на відкритті мисливського сезону, бо качки повтікали звідси. Не хотілося, щоб слова старого мисливця з Ріпкинщини справдилися.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Якщо лісу не допомагати, він буде силу і красу втрачати

Наприкінці червня, напередодні Дня Конституції, відбулося нагородження школярів — переможців і лауреатів конкурсу «Людина та ліс». Урочисте дійство проходило у ДП «Добрянське лісове господарство», в якому зібралися не лише чернігівські лісівники, а їх юна зміна.

Вже восьмий рік поспіль, за ініціативи Державного агентства лісових ресурсів України, Товариства лісівників України та за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, проводиться Всеукраїнська акція «Майбутнє лісу у твоїх руках!».

Основний її захід — садіння дерев, проведення робіт з лісовідновлення та лісорозведення — проходив з 21 березня (Всесвітній день лісівництва) до 20 квітня (День довкілля).

Проведення Акції надає можливість не лише підвищити поінформованість громадськості щодо надзвичайної ролі лісів, але й привернути увагу суспільства до проблем їх збереження та примноження. Важливо, що в цей час представники влади, громадськості і засобів масової інформації та учнівська молодь власноруч створюють свої ділянки майбутнього лісу.

У цьому році в акції «Майбутнє лісу у твоїх руках!» на Чернігівщині взяли участь 1226 осіб, з них школярів та студентів — 547, представників громадських організацій — 113, місцевої влади — 188, ЗМІ — 51, інших природолюбів — 387. Вони створили 91,3 га лісових насаджень.

Крім лісокультурних робіт, проводилися різноманітні культурно-пізнавальні заходи, ознайомлення з діяльністю лісогосподарських підприємств.

Особливе значення надається конкурсу на кращий малюнок і твір на тему «Людина та ліс».

Згідно з Положенням про проведення щорічної Акції Державного агентства лісових ресурсів України «Майбутнє лісу у твоїх руках!», вже другий рік рішення про нагородження переможців різних заходів приймається організаторами заходу.

У травні відбувся І-й етап конкурсу на кращий малюнок та твір на рівні державних лісогосподарських підприємств обласного управління серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів (малюнок малювали вихованці 1-4 класів, а твір писали школярі 6-7 класів). Діти-переможці нагороджені цінними подарунками, а заохочувальні премії одержали більшість учасників. Це — на місцевому рівні.

Роботи, яким було присуджено перші місця за кращий малюнок та твір, відправлялися до обласного управління лісового та мисливського господарства.

А на початку червня міжвідомчим засіданням організаційного комітету Чернігівського ОУЛМГ, управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації визначено три перших місця на кращі дитячий малюнок та твір.

І ось настав довгоочікуваний день нагородження переможців конкурсу. Для підлітків — це справжнє свято з привітаннями та подарунками. І дорослі, й діти зібралися в актовій залі адмінприміщення Добрянського держлісгоспу.

Перший заступник начальника Чернігівського ОУЛМГ, головний лісничий Юрій Пономаренко подякував школярам за гідну

участь у конкурсі і передав дітям найщиріші побажання від імені начальника управління Валерія Лозицького. Зокрема, Юрій Борисович зазначив, що поліська молодь тягнеться до лісу. Учні не лише активно працюють на весняній чи осінній посадці дерев, а й у творах і малюнках підтверджують свою любов до лісу.

А Олена Соронович, заступник начальника обласного управління освіти і науки, у свою чергу, вдячно говорила про працівників лісової галузі, які опікуються школярами. Вона відмітила, що таких подарунків, які отримують учні-переможці від чернігівських лісівників, їм ніхто більше не дарує.

«Кількість тих, хто бажає взяти участь у конкурсі «Людина та ліс», весь час зростає»-, поділилася директор Чернігівської станції юних натуралістів Людмила Трегубова. — Два роки тому Валерій Лозицький запевняв, що у кожному держлісгоспі буде створено по 2 учнівських лісництва. Ми переконалися, що Валерій Григорович слово тримає: скільки колективів юних природолюбів вже з'явилося…»

Переможці за кращий малюнок:

І-е місце — Анна Ярчук (7 років, 2-А клас, Семенівська гімназія № 2) — малюнок «Росте берізка біла і шепоче» (ДП «Семенівське лісове господарство»). Нагороджена смартфоном.

ІІ-е місце — Богдан Харицький (8 років, 2-Б клас, Вертіївська ЗОШ І — ІІІ ступенів, Ніжинський район) — малюнок «Людина та ліс» (ДП «Ніжинське лісове господарство»). Нагороджений комп'ютерним планшетом.

ІІІ-є місце — Іван Калюжний (8 років, 2-А клас, Галайбинська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Борзнянський район) — малюнок «У лісовому царстві» (ДП «Борзнянське лісове господарство»).

Нагороджений мікрохвильовою піччю.

Переможці за кращий твір: І-е місце — Назар Сергійко (14 років, 8-А клас, Щорська ЗОШ І-ІІІ ступенів №1) — твір «Людина та ліс» (ДП «Корюківське лісове господарство»). Нагороджений відеокамерою.

ІІ-е місце — Альбіна Ященко (14 років, 8 клас, Семаківська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Ріпкинський район) — твір «Урочище «Ясенське» (ДП «Чернігівське лісове господарство»). Нагороджена мобільним телефоном.

ІІІ-є місце — Богдана Борисенко (12 років, 6 клас, Перелюбська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Корюківський район) — твір «Людина та ліс» (ДП «Холминське лісове господарство»). Нагороджена принтером для комп'ютера.

Подарунки придбані за бажанням переможців.

Визначено також 6 лауреатів.

За кращий малюнок: Остап Шарикін (8 років, 2-Б клас, Остерська гімназія, Козелецький район) — малюнок «Рости, лісочок» (ДП «Остерське лісове господарство»).

Анатолій Гробок (9 років, 3-й клас, Перепинська ЗОШ І-ІІ ступенів, Городнянський р-н) — малюнок «У нашій дружбі — наше майбутнє» (ДП «Городнянське лісове господарство»).

Дарія Савченко (10 років, 4-А клас, Семенівська гімназія № 2) — малюнок «Якщо лісу не допомагати — він буде красу втрачати» (ДП «Семенівське лісове господарство»).

За кращий твір: Оксана Котляр (12 років, 7-й клас, Добрянська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Ріпкинський район) — твір «Людина та ліс» (ДП «Добрянське лісове господарство»).

Андрій Гришай (15 років, 8 клас, Макишинська ЗОШ І-ІІ ступенів, Городнянський район) — твір «Людина та ліс» (ДП «Городнянське лісове господарство»).

Олександр Латишев (14 років, 8 клас, Щорська ЗОШ І-ІІ ступенів) — твір «Людина та ліс» (ДП «Корюківське лісове господарство»).

Всі лауреати нагороджені дипломами Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, Чернігівської обласної організації Товариства лісівників України.

На завершення цього чудового дня головний лісничий Добрянського держлісгоспу Денис Землянко провів гостей еколого-просвітницькою стежкою і показав теплиці з декоративно-садивним матеріалом та саджанцями сосни звичайної, а також ознайомив з готельним комплексом «Берізка».

Володимир ПЕРЕВ'ЯЗКО,
головний спеціаліст відділу лісового господарства Чернігівського ОУЛМГ

«Я вірю в благодатну силу рідної природи...»

Лісівникам добре відомі лікувальні якості багатьох рослин, які вони заготовляють влітку та восени для фармацевтичної промисловості.

Майстер лісу ДП «Чернігівський лісгосп» Михайло Шевчик плекає ліс, а ще знає, як приготувати деякі ліки з рослинної сировини, та й про самі рослини йому відомо чимало.

Під'їхавши до Глібівки (віддаленого кутка села Нове, що в Чернігівському районі), з'ясувала через мобільний зв'язок, що Михайло Олексійович ще в лісі.

— Найбільший клопіт цьогорічної весни й літа — посадка дуба та його догляд, — стурбований мій співрозмовник. — А взагалі працюємо на відновлюваній дільниці, вирощуємо все, характерне для поліської зони. Робота виконується вручну. Дуб — сильне дерево, але його саджанці потребують особливої опіки. Це ж — діти! Треба їх ретельно прополювати і не можна у такому віці обробляти хімікатами, бо мають дуже чутливе листя.

Тільки уявити, скільки праці потрібно докласти й віддати тепла рук, щоб через кілька років окреслилися крони молодих дубків не на кількох сотках, а на цілому масиві. До речі, як розповів Михайло Олексійович, саме на тому місці донедавна росли ялини. І треба ж такому статися: враз загинули на всій ділянці. Виявляється, так відреагували вічнозелені красуні на різкі тенденції до змін нашого клімату: перегрілися, «поплакали» бурштиновими слізьми й почали всихати...

Зараз за Михайлом Шевчиком закріплено два обходи — 630 гектарів лісу, із них третина — хвойний, тисячу гектарів займає лісоболотний масив.

П'ятнадцять років трудиться Михайло Олексійович у лісовій галузі. Народився й виріс він у Петрушині, в сім'ї колгоспників. І навколишні ліси обходив ще з дитячих років. Восьмирічним залишився без батька, отож не тільки по гриби та ягоди вирушав, а й дрова заготовляв, і ліс садив. Уже тоді придивлявся до дерев: удома сад був, в якому були і його, хлоп'ячі, яблуні.

Після закінчення середньої школи Михайло Шевчик працював у «своєму» колгоспі механізатором, потім завідував майстернею, очолював і дільницю механізації, доки трималося колективне господарство. Опісля пішов на роботу в ліс — став лісником, а тепер майстер лісу. Більше відповідальності, проте Михайло Олексійович має солідний досвід організовувати роботу, і ліс йому — як добрий друг. До того ж, ще колись був і єгерем за сумісництвом.

Взагалі ж, лісове господарство — рідна стихія для Михайла Шевчика: достеменно знає, що росте і хто живе в місцевому лісі. Він з такою любов'ю розказує про всю живність: козуль, диких свиней, мандрівне сімейство благородних оленів, лосів. А з пернатих гніздуються чорний дятел, журавлі, чорний бусол...

Захоплено оповідав Михайло Олексійович і про цілющі властивості рослин, особливо про чудодійний гриб веселку та дивовижну «соломонову печать», яку називають «поліським женьшенем».

—Бабуся по материній лінії Ксенія Карпівна Бурим зналася на травах, — каже він. — І своїх лікувала, й односельцям допомагала. Мені цікаво вивчати цілющі рослини, берегти їх. Радісно, коли вдалося допомогти людям...

Ніна ПЕТРОВСЬКА,
ДП «Чернігівське лісове господарство»

Лісова гостя

Кіра і Катя з Добрянки

У господарстві водія ДП «Добрянське лісове господартсво» Івана Корнієнка — неочікуване поповнення. Днями його донька Наталія, повертаючись з лісу, підібрала на лісовій дорозі маленьку козулю. Тепер лісова красуня мешкає на їхньому подвір'ї та є подругою його онуки, півторарічної Кіри Герасименко.

Незрозуміло, яким саме чином маленька і дика тварина підбігла до ніг Наталії Герасименко, шукаючи захисту. Ясно одне — її мами поруч не було. Можливо, козулю вбили браконьєри або ж розірвали хижаки. Залишити на дорозі самотню козулю Наталія не змогла і забрала її додому. Відтоді її донька Кіра та маленька Катя (так назвали лісову гостю) стали нерозлучними подругами. Дівчинка навіть віддала кізочці свою соску, а бабуся, Галина Корнієнко, вигодовує лісову красуню теплим коров'ячим молоком та дитячими сумішами. На диво, тварина швидко освоїлася у господарстві Корнієнків і постійно додає у вазі.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Притулок для чорного лелеки

Село Олександрівку, що в Ріпкинському районі, ця новина облетіла миттєво: у Сергія Луференка оселився на обійсті чорний лелека. Господар побачив пораненого птаха, у якого було перебите крило, в лісі. Адже Сергій Іванович працює майстром лісу у Олександрівському лісництві Добрянського держлісгоспу. Понад тисячу гектарів зелених масивів доглядає, сумлінно відповідає за цю територію, дбає і про посадку дерев, і про санітарний стан лісу. Взагалі у такого щирого природолюба, як Сергій Луференко, лісових турбот вистачає. У тутешніх лісах він кожну стежину, кожний найпотаємніший куточок з дитинства знає, і місцеву флору та фауну оберігає, відає про схованки звірів у Замглайських болотах. Ліс для нього ще з босоногих літ — справжній друг.

Жартують колеги, що Сергій Іванович від рідного лісу і села лише на якихось два роки відірвався, коли в армії служив. А в лісництві він починав водієм лісовоза, трохи згодом і майстром лісу став. Прикипів душею до роботи. Болить серце у Сергія Івановича і за зламане байдужою рукою дерево, і за засмічену ягідну галявину, і за підстрелену безжальними людьми молоду кізку, і за пораненого птаха.

Змучений чорний лелека не втікав від людей і придивлявся до них. Сергій Луференко підібрав його біля Замглайських боліт. Привіз птаха додому, перебинтував йому крило і дуже бідкався

про харчі для нового члена родини. Довелося і жаб ловити лелеці, хоча той не відмовлявся від розмочених хліба та булки.

Як допомогти новому другові? І хто ж це зважився завдати красивому і гордому птахові такої кривди у рік чорного лелеки: злі люди чи хижа тварина? Прикро, що мисливські угіддя віддані в приватну власність. Чи будуть у них «водитися» справжні мисливці з доброю душею? Як складеться доля лелеча? Такі думки не дають спокою Сергію Івановичу.

Його телефонний дзвінок застав мене зненацька. Удвох ми вирішили віддати красеня лелеку в хороші руки — до Менського зоопарку. Спасибі його директору Зінаїді Чирві, яка завжди у таких ситуаціях йде назустріч потерпілим мешканцям наших лісів. Отож знайшли з Сергієм Івановичем велику коробку з-під пральної машини і вгніздили туди лелеку. Весь шлях він про щось клекотав і роззирався на всі боки, неначе дякував Ріпкинщині і своїм рятувальникам. Звісно ж, і прощався зі своїми болотами, де царював.

Працівниці пташиного відділу зоопарку Тетяна Біда і Оксана Корнієнко зустріли нас з лелекою привітно й доброзичливо. І лелека поставився до жінок довірливо.

Сергій Іванович, якому я розповів про нову домівку чорного лелеки, порадів, що на Чернігівщині є такий прихисток для братів наших менших. Каже, що неодмінно провідає свого друга...

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

ЧОМУ ЧОРНИЙ ЛЕЛЕКА СТАВ ВИГНАНЦЕМ?

Кажуть, хороша прикмета, коли побачиш навесні лелек, які тільки-но прилетіли з теплих країв до рідних міст. А коли пощастить спіймати зором їх у польоті, то взагалі чудово — ноги нібито не будуть боліти. Тож завжди в кінці березня — на початку квітня, буваючи в сільській місцевості, роздивляюсь, дослухаюсь, чи не прозвучить знайоме клекотання, чи не пролетять у голубизні неба бузьки. Бо як добре потепліє, то зустріч з білими лелеками — не дивина: вони і на лузі, і по свіжозораному полю походжають, полюючи за поживою.

А ось чорного лелеку дуже рідко вдається побачити. Не випадково він — найзагадковіший і найменш вивчений птах з фауни України. Це пов'язано з його потаємним способом життя. Зазвичай чорний лелека гніздиться в глухих закутках старих лісів. Сусідства з людиною переважно уникає. Загадковості цього птаха сприяє і невисока чисельність популяції, через що чорний лелека занесений до «Червоної книги України». І якщо в народі білий родич цього птаха користується популярністю і повагою (він же дітей приносить — і цим усе сказано!), то чорний лелека такої пошани не має. Переважно, навпаки, наші предки ототожнювали його із злими лісовими силами. А відтак і уникали зустрічі з ним. Одне слово, в якийсь час людина поділила тварин і птахів на корисних, яких охороняла, і шкідливих, яких знищувала. Чорний лелека, як птах рибоїдний, відразу потрапив до другої категорії...

У світі чорний лелека більш поширений, ніж білий. Він гніздиться у всій лісовій зоні Євразії, на півдні Піренейського півострова. Гніздовий ареал простягається до Північного Китаю, Афганістану, Перської затоки. Окрема осіла популяція існує на півдні Африки. Зимує в Африці на землях між Сахарою та екватором, а також в Індії і на південному сході Китаю. Під час міграції великих зграй не утворює.

В Україні чорний лелека переважно зустрічається в Карпатському регіоні — у Східних Карпатах і прилеглих рівнинах у межах Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької областей, а також на Поліссі — Волинській, Рівненській, Житомирській, Київській, Чернігівській областях. У світі налічується двадцять тисяч гніздових пар чорного лелеки. В Україні, за оцінкою орнітологів, гніздиться 400-500 пар, з яких у Карпатах третина, а решта — на Поліссі.

З «Барвистої України» — з дипломом

З нагоди 22-ої річниці незалежності нашої держави у Національному комплексі «Експоцентр України» з 20 до 23 серпня проходила щорічна загальнодержавна виставкова акція «Барвиста Україна» та Всеукраїнський конкурс-виставка «Кращий вітчизняний товар року».

У цьому заході взяли участь всі 11 держлісгоспів Чернігівщини. Державні лісогосподарські підприємства привезли у столицю декоративно-садивний матеріал у горщиках, щедрі дари лісу та вироби з деревини.

Слід відмітити, що продукція сіверських лісівників привертала увагу відвідувачів і заслужила гарні відгуки.

З «Барвистої України» представники чернігівської лісівничої громади повернулися з дипломом.

Петро ПРИХОДЬКО,
начальник відділу лісових ресурсів Чернігівського ОУЛМГ

Сигналізує рейдова

...На Івана Купала

Липень теж завдає немало клопотів і тривог працівникам лісової галузі Чернігівщини: спека створює загрозу значної пожежної небезпеки в зелених масивах. Тому лісівники цілодобово на бойовому посту.

Слід зазначити, що у кожному держлісгоспі діють рейдові бригади, в роботі яких беруть участь і представники екологічної служби та МНС. Вони контролюють стан пожежної безпеки у сіверських лісах. Особливо зростає їх роль у вихідні та святкові дні.

У ніч на Івана Купала рейдова бригада, до складу якої входили державні інспектори з охорони навколишнього середовища в Чернігівській області Анатолій Сподаренко, Володимир Зубок та Артем Коломієць і головний інспектор відділу запобігання надзвичайних ситуацій управління державної служби з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області Володимир Бойко, а також заступник начальника відділу лісового господарства Чернігівського ОУЛМГ Микола Ковбас, знову відвідала Голубі озера.

Свято вирувало, гостей назбиралося, як маку у жмені. А всього за 200 метрів від головного дійства ...розташувалося «поховання» побутових відходів. Вражені перевіряючі за голову схопилися: це дуже серйозне порушення!

Екологи наполягають: щоб проводити такі масштабні заходи в лісі, треба заздалегідь подбати про місце, куди б сміття вивозилося. І районній владі над цим питанням варто виважено поміркувати та зробити належні висновки — на користь природи і людей.

До того ж, у будь-який момент могла виникнути пожежа: були неправильно поставлені намети, біля яких зовсім недалеко палахкотіли в темряві багаття. Цього не можна робити.

І зайцеві ніде сховатися: між деревами все навколо заставлено машинами «різної масті», що категорично заборонено.

Хоча на свято й чергувала пожежна машина, але під'їхати до наметів їй заважала огорожа.

До речі, добрянські лісівники та працівники МНС постійно попереджають відпочиваючих про небезпеку і нагадують їм, як поводитися з вогнем у лісі. (Між іншим, лісівники ще й продають приїжджим за символічну ціну дрова.)

На жаль, як повідомляють ЗМІ, на Голубих озерах гинуть люди: від необережного поводження на воді та з електроприладами...

У одному з найкрасивіших місць Сіверського краю лише добрянські лісівники зробили перші кроки для цивілізованого відпочинку земляків і гостей.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

Свиняча «чума» уже біля українського кордону

Про це йшлося на робочій нараді з користувачами мисливських угідь Чернігівщини, що днями відбулася в актовій залі Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства.

Зі вступним словом на нараді виступив начальник управління Валерій Лозицький.

Він наголосив, що нагальна необхідність проведення такої наради продиктована насамперед тим, що потрібно оперативно довести до відома державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Чернігівській облдержадміністрації плани спільних дій у разі виникнення підозри та підтвердження діагнозу захворювання на африканську чуму свиней в області. А підстави для серйозного занепокоєння є, бо через Чернігівщину транзитом на відпочинок проїжджає значна кількість громадян з Російської Федерації, де з початку поточного року зареєстровано вже 71 випадок африканської чуми свиней. Наші сусіди, їдучи на відпочинок, зупиняються на рекреаційних пунктах, залишають після себе сміття, в якому може виявитися і збудник африканської чуми свиней. Те ж і з боку іншого нашого сусіда — Республіки Білорусь, де вже зареєстровані випадки цієї небезпечної хвороби тварин.

Начальник управління у вступному слові зупинився також і на проблемі початку мисливського сезону на пернату дичину — у зв'язку з пожежонебезпечною ситуацією. Цей день, якого мисливці чекають весь рік, обов'язково розпочне сезон вчасно, якщо пожежонебезпечна ситуація відповідатиме третьому класу. Але, якщо вона рівнятиметься п'ятому класу загрози, мисливський сезон буде відкладено.

На необхідності посилення заходів з профілактики захворювання диких тварин на африканську чуму свиней, сказ та інші хвороби наголошував начальник протиепізоотичного відділу Головного управління ветеринарної медицини в Чернігівській області Микола Мазигула, всебічно проаналізувавши в доповіді стан справ з профілактики захворювань тварин у мисливських господарствах, а також ті проблеми, які потребують невідкладного вирішення. Зокрема, йшлося про посилення уваги до виявлення сказу, бо вже відомі випадки захворювання на сказ не тільки лисиць та вовків, а навіть кротів і бобрів...

Питання щодо ведення мисливського господарства та завдання, які потребують посиленої уваги користувачів мисливських угідь, висвітлив начальник відділу мисливського господарства Микола Пиріг. Він зокрема наголосив на посиленні взаємодії і співпраці користувачів мисливських угідь з лісовою охороною Чернігівського ОУЛМГ в пожежонебезпечний період та на необхідності більш рішучої боротьби з браконьєрством.

Микола ТИЩЕНКО,
Чернігівське ОУЛМГ

В Україні в липні минулого року випадок виникнення АЧС був зафіксований на території Запорізької області. Уряд тоді виділив Запорізькій облдержадміністрації 483 тисячі гривень на компенсацію збитків за вилучених у населення свиней для ліквідації спалаху захворювання.

Як відомо, африканська чума свиней (хвороба Монтгомері) — вірусне захворювання домашніх і диких свиней.

Захворювання передається при прямому контакті здорових і хворих тварин, через продукти зі свинини, кліщами і механічно (транспортними засобами, при переміщенні тварин). Вакцини немає. Майже все поголів'я хворих свиней гине. Тварини з підозрілим захворюванням знищуються.

Для людини АЧС безпечна.

«На сьогодні питання щодо можливості занесення збудника АЧС на територію України постало особливо гостро. Так, у Росії за 7 років збитки через виявлення АЧС становили 30 мільярдів рублів. Окрім того, цього літа зафіксовано спалахи в Білорусі. Тому ми маємо подвоїти зусилля для захисту території України від цього захворювання. Адже сьогодні в Україні утримується близько 4,4 мільйона голів свиней. І потрібно розуміти, якими можуть бути збитки від хвороби», заявив голова Мінагропроду Микола Присяжнюк.

Земля... наша Земля... Яка ж вона? Дорога... Рідна... Єдина...

«Ти шапку скинь і низько поклонись,
Бо ліс — це світлий храм, святиня наша!»

В. Бичко

Вона народжує чисті прозорі струмочки, могутні широкі потоки, носить на собі безмежні моря й бурхливі океани. Над нею пливуть у синьому небі легенькі хмаринки. Вона, земля, гостинно приймає дощі, сніги, тумани. Королівським жестом пускає в небо птахів. А ще ростуть на ній ліси, лісочки, лісища! Хитаються над головою високі дрімучі верховіття, течуть по небу гострі кленові хмари. А ось у повільному танці рухаються найчистіші березові хмарки. Але найбільше — соснових — більше половини неба закривають. Під старими деревами пишається своєю красою калина, червона хустка збилася на плечі, стоїть красива, ніжна — символ рідної землі. Густо покриває лісові галявини висока папороть.

У літню спеку й зимові завірюхи, у весняні погожі й дощові осінні дні шумлять дерева на моїй землі, ведуть поважну розмову між собою.

Я люблю ліс. Він відповідає мені взаємністю. Влітку зустрічає пташиним співом, приємною прохолодою. На жаль, я не композитор, але на душі стає так радісно, що хочеться славити його красу, славити серцем. Одна нота, друга… складається симфонія. Велична симфонія лісові.

Російський композитор Микола Римський-Корсаков написав оперу «Сказання про невидимий град Китеж і діву Февронію», героїня якої жила в лісі. Самотнє життя не обмежувало її, вона була щаслива у спілкуванні з природою. На її голос зліталися птахи, виходили з хащі дикі тварини, брали їжу з рук... Щастя героїня знаходила у спілкуванні з природою.

Мій земляк, лісничий Данильченко Анатолій Іванович, теж щиро любив ліс. Дбайливий сім'янин, дбайливий господар, вірний друг, професіонал своєї справи, він віддав лісові майже 40 років життя. Ліс — це його симфонія, яку він не встиг дописати. Про таких людей кажуть: йому б ще жити й жити, але наприкінці зими здолала його нездоланна хвороба. Обірвалася нота… Помер маестро.

Залишилася пам'ять. Скільки лісу піднялося в нашому краї за часів його керівництва. Щоб продовжити справу його життя, лісники-колеги вирішили посадити ділянку лісу, котра стане живим пам'ятником цій чудовій Людині — великому шанувальнику лісу. Вже сама назва цієї місцини нагадуватиме людям про Анатолія Івановича Данильченка, а дерева складатимуть реквієм: вічна пам'ять.

Про нього краще скаже ліс… Протягом години вдалося засадити площу майже гектар.

Шумлять дерева, ніби намагаються поєднати нас з природою, вчать уважніше придивлятися до оточуючої нас дійсності, помічати її красу.

Твої онуки тут гулятимуть навкруг,
Хай пройдуть і твоїм щасливим слідом.
Хай їх ласкає ліс, хай їх голубить луг,
Збережені на вік дбайливим дідом!

В. Бичко

Любов до природи — не тільки в замилуванні її красою, а й у турботі про збереження і примноження природних багатств. Нерідко ми чуємо захоплені вигуки: «Прекрасний ліс!», «Яка краса!». Але ж людина — найвище і найдовершеніше її творіння. Однак, як не прикро, але саме від людини природа терпить найбільше.

Внаслідок аварії на ЧАЕС в Україні забруднено 4 млн. га лісів, у тому числі 157 тис. га виведено з господарського обігу. Жахлива статистика. Задумайся, Людино! Альтернативи немає: ми мусимо подолати екологічну кризу, інакше повна й остання катастрофа.

Кажуть, ліси — легені планети. Отже, вони повинні бути чистими. Але як необачно чинять ті люди, які вивозять сміття в ліс. Цей несимпатичний вантаж можна побачити в багатьох лісових зонах відпочинку. Здається, що сміття зустрічаємо скрізь. Лавина сміття погрожує поховати квіти, ягоди, деревця. Жахливо! Страшно! Якщо сміття не знищувати, то через 10-15 років воно вкриє всю нашу планету шаром товщиною 5 метрів. І найбільше потерпатимуть від нього ліси. Ми не можемо допустити цього!

Уже другий рік поспіль учні нашої школи долучаються до загальнодержавної акції «Зробимо Україну чистою». Протягом чотирьох годин школярі разом зі своїми вчителями очистили від сміття ліс.

Проблема збереження довкілля, лісів актуальна нині. Починаючи з другої половини XX століття, відбувається занепад моралі, зростає епідемія злочинності, наркоманії, алкоголізму. Настав час переглянути свій спосіб життя, відчути себе невід'ємною часткою природи й зрозуміти, що духовне здоров'я невіддільне від здорової природи.

Любіть дерева голі, любіть дерева в шатах.
Вони ніби колиска, неначе рідна хата.
Не спричиняйте болю, не рвіть природні коси.
А щоб росли густії, споліскуйте у росах…
Все на Землі, все треба берегти:
І птаха, й звіра, і оту травинку…
Не чванься тим, що цар природи ти,
Бо врешті — ти її лише частинка.
Так, частинка — невелика і залежна —
Цю істину сприймай беззастережно:
Якщо береш — то треба віддавати,
Коли й надалі хочеш царювати.

Олександр ЛАТИШЕВ,
учень 8-А класу
Щорської ЗОШ І-ІІІ ст. №1

У дружби немає кордонів

Щиро, хлібом-сіллю, зустріла учасників XI Міжнародної спартакіади «Слов'янське братерство», присвяченої 70-річниці визволення Чернігівщини від німецько-фашистських загарбників та Дню працівника лісу, старовинна Добрянка.

Гості з Білорусі зазначали, що хоча й день видався дощовим та прохолодним, і відстань неблизькою, їм було тепло у колі своїх українських колег.

Адже у справжньої дружби немає кордонів і перепон. Навіть своє професійне свято лісівники братніх держав у нинішньому році відзначають в один день.

З вітальними словами до присутніх звернулися начальник Чернігівського ОУЛМГ Валерій Лозицький, генеральний директор Гомельського державного виробничого лісогосподарського об'єднання Михайло Супрун та заступник голови Ріпкинської РДА Андрій Булда.

Зворушив присутніх, особливо білоруських сябрів, виступ вихованок Добрянського учнівського лісництва, які виконали українську пісню.

На цьому заході були присутні всі директори державних лісогосподарських підприємств Сіверського краю та Гомельщини.

А все дійство спартакіади проходило на місцевому стадіоні, побудованому при допомозі Добрянського держлісгоспу.

Спортивна боротьба, яка включала різні види змагань (міні-футбол, волейбол, гирьовий спорт, настільний теніс, шашки, кульову стрільбу, кидання сокири, перетягування канату та розпилювання колоди), була напруженою.

До речі, у футбольному суперництві взяли участь Валерій Лозицький (був нападаючим) та директор Добрянського держлісгоспу Іван Горохівський (воротар).

У змаганнях обидві команди виявилися «на висоті», а перемогли чернігівські лісівники з перевагою в один бал.

Кубки й грамоти кращим спортсменам вручали заступник голови Чернігівської ОДА Олександр Шанойло, Валерій Лозицький та Михайло Супрун.

Після завершення спартакіади відбувся й обмін досвідом. Гомельських колег зацікавила система електронного обліку лісів, яку й продемонстрували на нижньому складі підприємства його директор Іван Горохівський та головний інженер В'ячеслав Киченок. Хороше враження на гостей справив і готельний комплекс «Берізка». Слід додати, що триденний еколого-туристичний тур « Подорож українським Поліссям» був розроблений Добрянським держлісгоспом разом з Гомельським науково-дослідним інститутом лісу.

На завершення дружньої зустрічі відбулося відкриття лісової дороги Ловинь-Добрянка протяжністю 11,2 км, яку освятив о. Петро з Вербівки. (Це будівництво було започатковано у 2007 році Головою Держлісагентства України Віктором Сівцем).

Першими новозбудованою дорогою пройшли лісовози, а за ними із задоволенням проїхали гості.

Микола ТИЩЕНКО, Чернігівське ОУЛМГ